

42. Kto bol Jozef z Arimatey?

Štyridsiatadruhá z 54 otázok o Ježišovi Kristovi a Cirkvi, na ktoré odpovedá tím profesorov histórie a teológie z Navarskej univerzity.

07.12.2023

O Jozefovi z Arimatey sa hovorí v spojitosti s utrpením a smrťou Ježiša v štyroch evanjeliách. Pochádzal z Arimatey (v hebrejčine Armathajim), judskej dedinky, ktorá bola pravdepodobne rodiskom Samuela (1 Sam 1,1). Súčasný názov je Rentis,

leží 10 kilometrov severovýchodne od Lodu (Lydda).

Bol to bohatý človek (Mt 27,57) a významný člen rady (Mk 15,43; Lk 23,50). Mal novú hrobku vytesanú v skale neďaleko Golgoty v Jeruzaleme. Bol Ježišovým učeníkom, no rovnako ako Nikodém, aj on bol zo strachu pred Židmi učeníkom tajným (Jn 19,38). Lukáš o ňom hovorí, že očakával Božie kráľovstvo a nesúhlasil s odsúdením Ježiša veľradou (Lk 23,51). Vo chvíľach krutého ukrižovania sa nebál a odvážil sa požiadať Piláta o Ježišovo telo (v Petrovom evanjeliu 2,1; 6,23-24, apokryfe z druhého storočia, prichádza Jozef so žiadosťou o Ježišovo telo ešte pred ukrižovaním). Po tom, čo prefekt jeho žiadosti vyhovel, sňal ukrižovaného, zavinul ho do čistého plátna a s pomocou Nikodéma uložil Ježiša do svojej hrobky, ktorú ešte nikto nepoužil. Hrobku uzavreli veľkým kameňom a

odišli (Mt 27,57-60, Mk 15,42-46, Lk 23,50-53 a Jn 19,38-42). Takéto sú historické údaje.

Od štvrtého storočia vznikali fantastické, legendárne povesti, v ktorých bola postava Jozefa ospevovaná. V Nikodémovom evanjeliu, apokryfe z piateho storočia, sa hovorí, že Židia konanie Jozefa a Nikodéma v prospech Ježiša potrestali a Jozef bol poslaný do väzenia. Po zázračnom vyslobodení sa objavuje v Arimatei. Odtiaľ sa vracia do Jeruzalema a rozpráva o tom, ako ho Ježiš vyslobodil. Ešte fantastickejšie je dielo *Vindicta Salvatoris* (*Pomsta Spasiteľa*, IV. storočie), ktoré sa značne rozšírilo v Anglicku a Akvitánsku (región vo Francúzsku). V knihe sa hovorí o pochode Tita v čele svojich légii, ktorý má pomstiť smrť Ježiša. Po dobytí Jeruzalema nachádza v jednej veži Jozefa, ktorého tam zatvorili do

hladomorne a ktorý bol živý
nebeským pokrmom.

V jedenástom až trinástom storočí
bola legenda o Jozefovi z Arimatey
na britských ostrovoch a vo
Francúzsku v cykle o svätom gráli a
kráľovi Artušovi prikrášená novými
podrobnosťami. Podľa jednej z
legiend Jozef umyl Ježišovo telo a
zachytil vodu a krv do nádoby. Potom
si Jozef a Nikodém jej obsah rozdelili.
Ďalšie legendy hovoria, že Jozef mal
túto relikviu so sebou, keď
evanjelizoval Francúzsko (niektoré
príbehy rozprávajú o tom, že sa
zrejme s Martou, Máriou a Lazárom
vyloďili v Marseille), Španielsko (kde
ho svätý Jakub vysvätil za biskupa),
Portugalsko a Anglicko.

Tu sa Jozefova postava stala veľmi
populárnou. Legenda ho označuje za
zakladateľa prvotnej cirkvi na
britskej pôde v Glastonbury Tor. Pri
spánku jeho berla zapustila korene a

vykvitla. Kláštor Glastonbury Abbey bol významným pútnickým miestom až do roku 1539, keď bol reformou zrušený.

Vo Francúzsku jedna legenda z deviateho storočia hovorí, že patriarcha Fortunato z Jeruzalema, v časoch Karola Veľkého, si so sebou vzal kosti Jozefa z Arimatey a utiekol na západ až do kláštora Moyenmoutier, kde sa stal opátom.

Všetky tieto legendy, ktoré nemajú nijaký historický podklad, ukazujú na dôležitosť, ktorú mali prví Ježišovi učeníci. Vývoj týchto príbehov môže byť spájaný s príležitostnými polemikami niektorých oblastí (napríklad Anglicka a Francúzska) s Rímom. Snažili sa ukázať, že určité oblasti boli evanjelizované Ježišovými učeníkmi a nie misionármi poslanými z Ríma. V každom prípade nemajú nič spoločné s historickou pravdou.

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sk-sk/article/42-kto-bol-
jozef-z-arimatey/](https://dev.opusdei.org/sk-sk/article/42-kto-bol-jozef-z-arimatey/) (05.08.2025)